

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Türkiye ölümlü maden kazalarında üretim miktarı başına dünyada ilk sıradadır. Madencilikteki kazaları azaltmak için; devlet denetimi etkin kılınmalı, yaptırımlar caydırıcı hale getirilmeli, maden ocaklarında taşeron yasaklanmalı, sendikal örgütlenme teşvik edilmeli, iş sağlığı ve güvenliğinden sorumlu mühendis iş akdi ve ücret yönünden işverenden bağımsız olmalıdır. ILO'nun 176. sayılı madenlerde iş sağlığı ve güvenliği sözleşmesi ülkemiz tarafından onaylanmalı, iç mevzuatta gerekli uyum çalışmaları ivedilikle yapılmalıdır.

İR:2406 No'lu Maden ruhsat sahası içinde kalan Darkale Kömür Ocağı İşletmesi 2003 yılına Kadar Devlete ait "TKİ Ege Linyit İşletmesi Müessese Müdürlüğü" tarafından yeraltı kömür ocağı olarak işletilmiş olup; 2003 yılında bu yana çıkan kömürü belirli bir fiyattan alma karşılığında UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine kiralanmıştır.

Darkale Maden Ocağı 2003 yılında UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine kiralandıktan sonra çalıştırdığı işçi sayısına oranlandığında Soma ilçesi ve çevresinde yeraltı kömür ocakları içinde en fazla iş kazasının olduğu maden ocağı olmuştur.

UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine ait Soma'daki Darkale ve Azyak Maden Ocaklarında son on yılda yüzlerce kaza meydana gelmiş bu kazalarda çok sayıda işçi hayatını kaybederken yüzlerce işçi de yaralanmıştır.

2012 yılında farklı tarihlerde ayak arkasında ve üretim bacasında meydana gelen, bir birinin aynısı üç adet ocak yangınına bağlı kazalardan 04.09.2012 tarihindeki kazada mühendis ve çavuş yaralanmış mühendis hayatını kaybetmiştir.

04.10.2012 tarihinde ayak arkasındaki yangına bağlı olarak meydana gelen kazada tekniker dâhil sekiz kişi ısının etkisi ile yaralanmıştır.

10.11.2012 tarihinde meydana gelen ayak arkası yangına bağlı olarak oluşan kazada sekiz çalışan yaralanmış, iki çalışan hayatını kaybetmiştir. Kaza sonrası Çalışma Bakanlığı tarafından maden ocağı gerekli güvenlik önlemleri alınana kadar kapatılmıştır. Ancak güvenlik tedbirleri tamamlanmadan bu ocağın tekrar açıldığı iddia edilmektedir.

25.02.2013 tarihinde meydana gelen ayak kuyruğunda ve ayak arkasında söküm esnasında oluşan göçükte bir işçi hayatını kaybetmiştir.

Nisan 2013'te yapılan denetimler sonucu Darkale Maden Ocağı tekrar kapatılmış, ancak denetime gelen başka müfettişler tarafından tekrar açılmıştır. Denetlemeye gelen müfettişlere gösterilen gaz maskeleri dahil birçok ekipmanın Uyar Madencilik Şirketinin Aydın Söke'deki maden ocağından getirildiği iddia edilmektedir.

UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine .ait 2. 0520.01.01.1064662.045 SGK Sicil No'lu ve İR:2406 Maden, Taş O. İnş Ruhsat nolu Darkale Kömür Ocağı İşletmesinde 20 Ekim 2013'de meydana gelen kazada bir işçinin yaşamını yitirmiş, 26 işçi de yaralanmıştır. Yaklaşık 800 işçinin çalıştığı bu maden ocağı iş güvenliği tedbirleri alınmadığı için kapatılmıştır. Şirket işçilerin bir kısmını senelik izne ayırmış, bir kısmını da ücretsiz izinle beklemeye almıştır.

Uyar Madencilik Şirketi devletten yeni maden sahası verilmesi için işçileri eylem yapmaya zorlamakta, yeni saha verilirse ben sizin kıdem ve ihbar tazminatınızı ve maaşlarınızı alırsınız. Aksi takdirde ihbar tazminatlarınızı ödemem, kıdem tazminatlarınızda yüzde 30 kesinti yaparım ve size 2015 yılında başlayacak şekilde taksitlere bölünecek şekilde senet veririm." diyerek işçiler üzerinden devleti tehdit etmektedir.

Her soruya teker teker cevap verilmek üzere;

- 1- Darkale Maden Ocağında 2011 yılında 238 iş kazası meydana geldiği doğru mudur?
- 2- Darkale Maden Ocağında 2012 yılında 255 iş kazası meydana geldiği doğru mudur?
- 3- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine ait Uyar - 1 (Darkale) ve Uyar-2 (Azyak) kömür ocaklarında yıllar itibariyle kaç kaza meydana gelmiştir? Bu kazalarda kaç işçi hayatını kaybetmiş, kaç işçi yaralanmıştır?
- 4- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi, Soma'da kendisine ait Uyar 2 olarak bilinen Azyak'da kömür çıkartmaktadır. Ayrıca Soma'da Kınık bağ alan mevkii, Eynez Köyü ve Cumalı Köyünde maden sondajı yapmıştır. Uyar Madencilik Şirketi kendisine ait maden ruhsatları varken devletten yeni maden sahası verilmesi için işçileri eylem yapmaya zorlamakta, yeni saha verilirse kıdem ve ihbar tazminatınızı ve maaşlarınızı alırsınız. Aksi takdirde ihbar tazminatlarınızı ödemem, kıdem tazminatlarınızda yüzde 30 kesinti yaparım ve size 2015 yılında başlayacak taksitlere bölünecek şekilde senet veririm." diyerek işçileri ve devleti tehdit etmektedir. Bu konuda Bakanlığınıza herhangi bir şikâyet yapılmış mıdır? Bakanlığınız Uyar Madencilik şirketi tarafından işten çıkartılan işçilerin kıdem ve ihbar tazminatları konusunda herhangi bir girişimde bulunmuş mudur?
- 5- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi hakkında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na kaç defa şikâyetle bulunulmuştur? Bunlardan kaç Darkale ve Azyak Maden Ocağı hakkındadır? Bu şikâyetlerle ilgili ne gibi işlemler yapılmıştır?
- 6- Darkale ve Azyak Maden Ocaklarında çalışan işçilerin UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi tarafından sosyal ve mali haklarının (ücret, hafta tatili, izin, fazla çalışma v.b) gasp edildiği yönünde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına kaç şikâyetle bulunulmuştur? Bakanlığınız tarafından bu konuda işyerine herhangi bir denetim yapılmış mıdır? Yapıldıysa nasıl sonuçlanmıştır?

7- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Darkale Maden Ocağını 2003 yılında TKİ'den kiralamıştır. Başta TKİ Genel Müdürü olmak üzere tüm yetkililer bu kazaların Uyar Maden Şirketinin gerekli iş güvenliği tedbirlerini almamasından kaynaklandığı konusunda hem fikirken Darkale Maden Ocağının sözleşmesi neden uzatılmıştır?

8- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Darkale ve Azyak Maden Ocaklarında İş ve işçi güvenliği konusunda gerekli tedbirleri almazken Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın bu işyeri konusunda gerekli denetimleri yapmadığı ve yaptırımları uygulamadığı yönündeki iddialar doğru mudur?

9- Darkale ve Azyak Maden Ocakları Bakanlığınız tarafından kaç defa denetlenmiştir? Bu denetimlerin sonucu nedir?

10- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin sorumlu üç işletme müdürünün devlete toplam 30 milyon lira SSK prim borcu bulunduğu iddia edilmektedir. Dolayısıyla bu şirketin devlete SSK primlerini ödemediği iddia edilmektedir. Üç kuruluşluk SSK prim borcu için esnafına, çiftçisine haciz götüren bakanlığınız bu şirket 30 milyon liralık prim borcunu ödemezken neden herhangi bir işlem yapmamıştır?

11- UYAR Madencilik Enerji Sağlık Turizm Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin işçilerinin ihbar ve kıdem tazminatını ödememek için mal kaçırdığı iddia edilmektedir. Bu konuda Maliye Bakanlığı ile birlikte bir önlem almayı düşünüyor musunuz?

12- Madencilikteki kazaları azaltmak için ILO'nun 176. sayılı madenlerde iş sağlığı ve güvenliği sözleşmesini onaylamayı ve bu konuda iç mevzuatta gerekli uyum çalışmalarını yapmayı düşünüyor musunuz?